

Cisterner inom vattenskyddsområde

Denna information riktar sig till dig som hanterar mer än 150 liter brandfarliga vätskor och spilloljor inom vattenskyddsområde. Förvaring kan ske i cisterner ovan och i mark med anslutna rör- och slangledningar eller i lösa behållare. Det innebär att exempelvis villatankar för olja och ”farmartankar” på lantbruk och andra företag omfattas av bestämmelserna.

För hantering utanför vattenskyddsområde finns ett separat informationsblad.

Vad kan hända med din cistern?

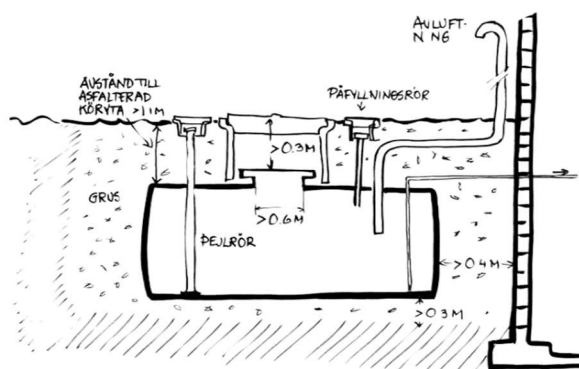
Cisterner och ledningar blir med tiden utsatta för skador. Stålcisterner kan rosta ut- och invändigt och plastcisterner kan skadas av tillsatämnen. Det är svårt att själv se i vilket skick ens cistern är och det kan vara svårt att upptäcka läckage som medför utsläpp. Förorening av byggnad, mark, grundvatten och vattentäkter kan bli mycket dyrt att sanera.

Ansvar

Brukaren/ägaren är skyldig att känna till och följa de bestämmelser som gäller. Är olyckan framme och det visar sig att reglerna inte följts, finns det risk för åtalansmälan.

Krav inom vattenskyddsområde

Inom vattenskyddsområde är det krav att cisterner (i och ovan mark) samt lösa behållare som rymmer mer än 150 liter ska ha sekundärt skydd. Rörledningar och slangledningar som är anslutna till cisterner ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd. Undantaget är cisterner samt lösa behållare i pannrum eller motsvarande i bostadshus som är under regelbunden uppsikt. Rörledning i byggnad får inte dras i eller under golv utan ska vara väl synlig.

Det sekundära skyddet ska vara tätt, tidsbeständigt, fungerande och utformat så att kontroll är möjlig. Invallningen ska rymma hela cisternens volym. Om det finns flera cisterner gäller att invallningen ska rymma största cisternens volym + 10 % av övriga cisterners totala volym. Det sekundära skyddet ska genomgå installationskontroll, återkommande kontroll och revisionskontroll.

Vid påfyllningsrör för cistern ska skylt med texten ”VATTENSKYDDSSOMRÅDE” vara uppsatt. Skylten ska vara synlig, av varaktig beskaffenhet samt innehålla information om fastighetsbeteckning, adress, volym, högsta fyllnadsflöde och innehåll.

Kontakta tillsynsmyndigheten för information om det finns strängare krav i föreskrifterna för det aktuella vattenskyddsområdet.

Cisterninstallation

Den som avser att installera en cistern för brandfarliga vätskor eller spillolja som rymmer mer än 150 l, ska senast fyra veckor innan installationen påbörjas skriftligen informera tillsynsmyndigheten som då har möjlighet att lämna upplysningar eller besluta om försiktighetsmått innan arbetet påbörjats.

Att inte skriftligt informera tillsynsmyndigheten innan installation medför en sanktionsavgift om 1 000 kr, enligt förordningen om miljöstraffsavgifter. När cisternen kommit på plats ska den installationskontrolleras. Rapport från installationskontrollen ska kunna visas upp för tillsynsmyndigheten.

För brandfarliga gaser och vätskor kan det krävas tillstånd enligt föreskrifterna MSBFS 2013:3. Tillstånd handläggs som regel av kommunens Räddningstjänst. Se matris om vid vilka volymer tillstånd krävs för hantering av brandfarliga gaser och vätskor.

Egen tillsyn

Brukaren/ägaren har ansvar för att anläggningen ses till regelbundet och ska själv kontrollera att allt fungerar, att pumpar och ledningar håller tätt och att inga läckage sker i samband med tankning.

Återkommande kontroll

Korrosionsskyddade cisterner (K-cisterner och skyddade S-cisterner) som rymmer mer än 1 m³ olja ska kontrolleras minst vart 12:e år. Cisterner med mindre gott korrosionsskydd (S-cisterner) ska kontrolleras minst vart 6:e år. Kontroll ska utföras av företag som är ackrediterade av SWEDAC. Kopia av rapport från utförd kontroll ska kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten.

Viktigt att tänka på

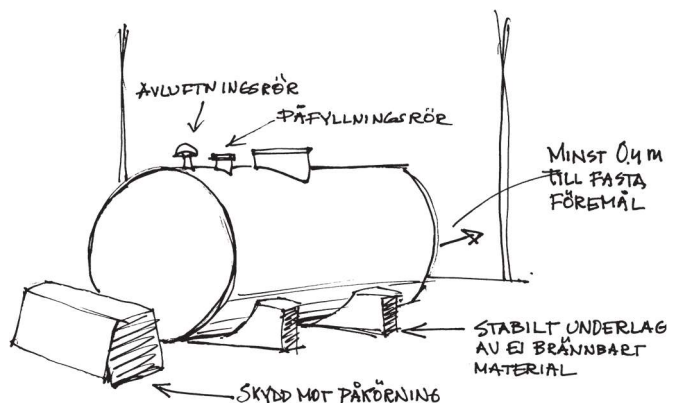
Tillsynsmyndigheten kan ställa krav på ytterligare åtgärder till skydd för människors hälsa och miljön om cisternen på grund av placering eller annan omständighet bedöms medföra ökad risk vid läckage.

Cisternen ska placeras på ett stadigt, jämnt bärande underlag så att den kan inspekteras runt om. Den ska vara skyddad mot yttre påverkan såsom påkörning, risk för överhettning, nedfallande föremål och sättningar i mark. Detta gäller även för de rörledningar som hör till cisternen. Det ska finnas överfyllnadsskydd och cisternens vätskenivå ska kunna fastställas med nivåmätare eller manuell pejling.

Information om cistern som tas ur bruk

Cisterner och rörledningar som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Cisternen bör avlägsnas från sin uppställningsplats, det är även viktigt att påfyllningsrör och överfyllnadsskydd tas bort så att cisternen inte kan fyllas av misstag. När cistern, samt tillhörande ledningar/rör, tas ur bruk ska tillsynsmyndigheten informeras.

HANTERING	VOLYM (LITER)			
	BRANDFARLIGA GASER	EXTREMT BRANDFARLIGA ELLER BRANDFARLIGA AEROSOLER	BRANDFARLIGA VÄTSKOR MED FLAMPUNKT HÖGST 60 °C	BRANDFARLIGA VÄTSKOR MED FLAMPUNKT HÖGRE ÄN 60 °C UPP TILL OCH MED 100 °C
Yrkesmässig ² publik verksamhet	Inomhus: 2 Utomhus ³ : 60	100	100	10 000
Yrkesmässig icke publik verksamhet, inomhus	250	500	500	10 000
Yrkesmässig icke publik verksamhet, utomhus ⁴	1 000	3 000	3 000	50 000
icke yrkesmässig hantering ⁵	Gasol: 60 Andra gaser: 10	100	100	10 000

Det avfall som uppkommer vid tankrengöring klassas som farligt avfall och ska transporteras och omhändertas av godkänd entreprenör. Samma krav gäller för eventuell utrustning som innehåller farligt avfall, ex. nivåalarm med kvicksilver. Transport av farligt avfall från egen verksamhet får ske endast om det föregåtts av anmälan till Länsstyrelsen.

Cistern som tagits ur bruk eller flyttats måste kontrolleras av ackrediterat företag, enligt MSBFS 2018:3, innan den åter används som cistern för brandfarliga vätskor och spilloljor.

Två cisternföreskrifter

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2021:10) innehåller regler om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor och finns tillgängliga på www.naturvardsverket.se.

Myndigheten för Samhällsskydd och beredskaps föreskrifter, MSBFS 2018:3, innehåller krav på konstruktion, tillverkning, installation och kontroll av cisterner och finns tillgängliga på www.msb.se.

Ta gärna kontakt med tillsynsmyndigheten i din kommun om du har några frågor.